

KIS NAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

HANGVERSENY. (Lásd a 103. lapon.)

LX. köt. 7. szám.

Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1901. február 17-én.

AZ ŐSÖK KINCSE.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

AKÖNYVTÁRBELI jelenet ugyan-csak borusra fordította a derülten megindult napot. Andor elvonult a saját szobáiba és ott meglehetősen boszusan járt ide-oda. Nagyon alá hanyatlott a reménye, hogy a fényben és bőségben egyuttal vidám és boldog lesz itt az élete. Lassan-lassan mégis legyőzte a boszuságát és nyugodtabban gondolkozott.

— Ej mit! Végre is Katinkának a baja, ha tele van a feje holmi regényes furcsaságokkal, hősködéssel, kevely uraskodással. Mint ha most is még a hajdani lovagvárakban élénk és páncélba öltöznénk! Elég nekem az, hogy Bódi bácsi helyesli az én gondolkozásomat. Hanem persze, az kár volna, ha nem élhetnénk itt békeségben.

Ló-dobogást hallott s kinézve az ablakon, látta, hogy a két leány kilovagolt.

— Azt én is megtehetem. Legalább kipárológ a fejemből a boszankodás.

Meg is tette. Egy kis boszuság azonban itt is érte, mikor Bálint lovásznak meghagyta, hogy a kis ponit nyergelje meg. Teljesítette Bálint a parancsot, nem is szólt semmit; de az arcán még a rendesenél is kellemetlenebb, vissza taszitóbb kifejezés látszott. Mint ha titkos kár-öröm ragyogott volna a szeméből. Andor pedig jól látta.

— Talán bizony tud valamit, gondolá. Azt mondta Bódi bácsi, hogy ez a ficzkó kedves embere Katinkának... No, talán csak nem tanácskoznak együtt?...

Csak este a vacsoránál találkoztak ismét mindnyájan, ekkor pedig nagyon uralkodtak

magukon, mert jelen volt Matilda néni is. A jó öreg nénike azonban végre mégis észre vette, hogy valami hiba van a fiatalok közt és a maga szelíd, jóságos módja szerint ki akarta fürkészní, mi a baj? De nem igen boldogult, mert alig hogy megvacsoráltak, Katinka így szólt:

— Kedves nénikém, nagyon fáradt vagyok, sokat lovagoltam, szeretnék lefeküdni. Szabad, ugy-e?

— Hogy ne, kedvesem! Ha fáradt vagy, pihenj.

— Menjünk, Etuska! Jó éjt, kedves nénike!

Andornak feléje sem nézett s Etuska, e rettentő példát látva, szintén csak félénken és halkán mert annyit mondani:

— Jó éjt, Andor!

Már ezt a jó néni még sem hagyta szó nélkül.

— Gyerekek, valami nincs rendjén köztetek. Bizonyosan valami kis össze zörrenés történt, de az ilyen csekélységet nem illik tovább üzni-füzni. Nem szabad haragot egyik napról a másikra átvinni.

— Nem csekélység az, ami történt, felelé Katinka nagyon határozottan és ünnepiesen. Inkább röstelni, sőt szégyelni való szomorú dolog!

S kevelyen, mint valami megbántott királyné, vonult ki a szobából. Etuska követte, de a következő pillanatban már vissza tért, azzal az ürüggyel, hogy itt felejtette a kendőcskéjét.

— Hol is van? Ejnyo no!... hiszen itt van a zsebemben.

Aztán Andorhoz sietett és kezet nyújtott neki.

— Jó éjt, kedves Andor... Ugy sajnálom ezt a kellemetlen esetet... úgy

szeretném, ha valamikép megint jóra fordulhatna. Jó éjt!

És sietett a testvére után.

— Mit jelent mind ez, édes fiam? kérde a néni Andortól. Ül ide mellém, mondd el... de őszintén ám!

— Elmondhatom bátran, kedves nénikém. Nem hiszem, hogy hibáztam volna; de még ha hibát követek is el, az igazat mindig megvallom.

És elbeszélte a könyv-tárban történeteket.

A jó néni kegyelmesen hallgatta, aztán a fejét csóválgatta.

— Persze... persze... értem! Nincsen abban semmi hiba, amit mondtál, kedves fiam; de Katinkát semmivel sem bősztihetted volna föl jobban. Ő már nagyocskavolt, mikor hallotta a kicsinylő megjegyzéseket, melyekkel Domokos bácsi és fia a te nagyatyádat és atyádat emlegették, mint betü-rágót, tinta-nyalót, mikor pedig a büszke Garamváryak mindig csak hatalmas vitézkedő, parancsolgató urak voltak és ilyeneknek is köll lenniök, hogy méltók legyenek az őseikhez. No én nem mondom, hogy ez helyes fiacskám; de Katinkának effélével van tele a feje.

— Már tudom és értem is a furcsa haragját. Mert én bizony arra készülök, hogy még sokat fogok tanulni és ha Isten megsegít, hasznos ember leszek, nem csak gazdag ur.

— Igen, ezt is értem, édes fiam. De hát mégis baj lesz, ha Katinkával nem férték itt meg békességben. Indulatos, csökönyös és kevély leány, én bizony nem bírok vele. Iparkodjál, fiacskám, hogy megbéküljete. Szörnyőség volna, ha örökös háboruság közt kellene itt élnünk! Béküljete ki! Béküljete ki!

— Rajtam nem fog mulni, édes nénikém. Mire lefeküdt, már akkor Andor inkább nevetett, mint boszankodott.

— Ha Matilda néni és Bódi bácsi meg vannak velem elégedve, a Katinka haragját majd csak elviselem.

Más nap az ebédlőben magányosan, de nagyon jóízűen reggelizett, mikor belépett Etuska és félénken fogott vele kezét.

— Jó reggelt, Andor. Hogy aludtál a tegnapi... kellemetlen eset után?

— Nagyon jól, kedves Etuskám! Meg köll vallanom, hogy a Katinka fölfortyanása csöppet sem zavarta meg sem az álmomat, sem az étvágyamat. Voltak már és attól tartok, lesznek ezentul is annál komolyabb bajaim, melyekkel meg köll birkóznom. De azt igenis sajnálom, hogy mikor már igazán rokoni szeretettel kezdtünk egymáshoz viselkedni, akkor pattant közibénk ez a bolondos bomba.

— Jaj, Andor, az nem bolondság ám, mikor Katinka haragszik!

— Ugyan már no! Hiszen csak van jó dolga, hogy nem haragszik még most is?

— Dehogynem! Talán még jobban, mint tegnap. És azon nem is segíthetsz másképp, csak ha megigéred, hogy nem leszel... izé...

— Betü-rágó, tinta-nyaló, aki tanul és dolgozik, mikor nem is kénytelen vele, egészíté ki Andor nevetve. Sajnálom Etuskám, de már ezt igazán nem ígérhetem. Majd csak bele törődik Katinka is ebbe a szerencsétlenségbe.

— Soha! Még reám is megharagszik, ha látja, hogy jóban maradok veled. Mert ő...

Szavai rögtön igazolást nyertek. Az ajtó megnyílt s Katinka lépett be.

— Etuska? Hát te itt vagy... vele!... kiáltá indulatosan.

Szegény Etuska valósággal megijedt; de Andor nagyon nyugodtan, majd nem mosolyogva szólt:

— Miért ne lehetne itt, velem? Meg volnál akadva, Katinka, ha erre olyan okos választ köllene adnod, amelyet ilyen nagy leánytól várhatni. Talán csak nem tekintesz ellenségnek? Azt hiszem, sokkal helyesebb lesz, ha szépen rokon szeretetben élünk együtt.

És valóban, Katinkának magának nagy meglepődésére úgy volt, amint Andor mondta: meg volt akadva, nem tudott okosan felelni. Mert ha ő haragszik is, azért Etuska még nem köteles szintén haragot tartani Andorral; hogy pedig rokon szeretetben illenék élniök, azt is bajos tagadni. És hozzá még milyen nyugodtan, vidáman néz Andor vele szembe! Katinka, a néhai Domokos bácsi elkényeztetett kedvence, ahhoz volt szokva, hogy, akire ő haragosan tekintett, az megszeppent és mentegetőzött; Andor pedig, úgy látszik, csöppet sem akar megszeppenni.

Az első pillanatban álmélkodott Katinka, de aztán úgy találta, hogy ez tetszik neki. Lám, ez az Andor talán még sem olyan pipogya legényke; talán rá lehet még a jó utra vezetni. Végre is hát így szólt:

— Igen, magam is azt óhajtom, hogy rokon szeretetben éljünk. De szükséges hozzá, hogy megértsük egymást. Jól van. Sétáljunk ki a kertbe és beszéljünk még egyszer arról a tegnapi dologról.

Ki-étáltak s a kertnek abba a gyönyörű részébe tértek, melyet Andor már a Bódi bácsi szobája ablakából látott. Megpillantotta az oszlopot, melyen a nap-óra volt

elhelyezve. Ez érdekelte, közelebbről is megnézte és élénken szólt:

— Fölrás is van ide vésvé...

Megmutatom, hány az óra,
Használjatok mindig jóra.

Lám, milyen bölcs ez a nap-óra! Mint ha éppen nekünk akarná helyre csavarni a fejünket, hogy ne pörösködjünk.

— Nem is fogunk, ha eszedre térsz, felelé Katinka.

— Én? Semmit sem tudok róla, hogy valami esztelenséget követtem volna el, jegyzé meg Andor meglehetősen határozott hangon. Inkább én várom tőled azt, hogy a jobbik eszedet vedd elő.

— Jaj, ne így kezdjétek, ne így! szólt közbe Etuska ijedten. Hiszen így mindjárt még jobban össze pöröltök, nem lesz vége a haragnak.

— Dehogy akarok én haragot! mondá Andor őszintén, jóságos hangon. De nem értem, miért akar Katinka minden áron haragudni olyan dologért, amelyhez tulajdonképen semmi köze.

— Semmi közöm? pattant fel Katinka. Hogy ne volna közöm hozzá, beteljesedik-e a jó Domokos bácsi utolsó kívánsága és reménye, lesz-e méltó utódjok a századokon át jelesül szerepelt Garamvályaknak.

— Ugyan már no! Miért ne hihetnéd, hogy becsületes, tisztességes ember leszek?

— Becsületes, tisztességes! felelé Katinka megvetőleg. Nem arról van szó. Akár melyik szegény ördög is lehet az, hát egy Garamvárnyál nem is kétséges. Hanem a Garamvályak mindig a vitézségükről, hatalmukról, pompájukról voltak híresek, a fél ország bámulta és irigyelte őket. Te pedig azt mondtad, hogy nem ilyen akarsz lenni, hanem afféle gyámoltalan bötü-rágó bagoly,

... NEM BESZÉLÜNK TÖBBET EGYMÁSSAL! (Lásd a 102. lapon.)

aki egyébhez sem ért, mint a firváláshoz és ha kilép az oduból, még a saját árnyékától is megijed. Az egész világ nevetne rajta, hogy mi lett a hős, hatalmas Garamvályakból. No, mit nevezsz?

Mert Andor józüi nevetésre fakadt. Nagyon mulatságosnak találta, hogy Katinka minden áron hőst akar belőle faragni. És egyebet semmit sem tart méltónak hozzá. Vitatkozni azonban nem akart, tehát tréfásan, incselkedve felel:

— Tudod, Katinkám, ideje, hogy egyszer már valami ujság is legyen ebben az ősi kastélyban. Az eddigi Garamvályak mindnyájan hősködtek és parádéztek, hát én leszek az első, aki dolgozni fog és valami hasznosat is végez. Így aztán új fajta kép kerül majd a családi képes csarnokba a sok kardos és sisakos vas bácsi közé; engemet majd tintás ujjakkal fognak lepingálni és nagy lúd-tollal a fülem mögött.

Megjárta a beszédjével! Katinka mint a sebzett tigris fordult feléje.

— Hogy mersz így beszélni? Hogy mered nagy őseinket csufolni és kisebbiteni?

— Ugyan, legyen már eszed! felelt Andor elkomolyodva. Hiszen azt már csak megérthetted, hogy tréfálok.

— Értem, nagyon jól értem az ilyen tréfát, tudom mi rejtőzik mögötte. Gyáva vagy, igenis az! Már tegnap is láttam és többé semmi kétségem: te vagy az első Garamvály, aki gyáva!

De már erre Andorban is fölforrta a harag. Össze szoritotta az öklét és csak nagy nehezen birt magán uralkodni. A nap-óra oszlopához támaszkodva, nagyon határozott hangon szólt:

— Ha nem lány volnál, torkodra forrasztanám ezt a »gyáva« szót. Tanuld

meg, hogy bátor lehet más is, nem éppen csak a huszár-generális vagy aki egyebet sem csinál, csak hetykélkedik és vagdalkozik. Különben pedig nevetséges ez az egész pörpatvar, mikor én még diák sorban vagyok és te is csak gyerek-leány vagy, aki még holmi fehér asszony kísértettől is szepegsz.

Katinka a fehér asszony említésénél megrezzent és elsápadt s Andor szinte sajnálta, hogy ezt említette, mert olyan formát érzett, mint ha kiméletlenséget követett volna el. De Katinka hamar fölocsudott és kevély, megvető hangon mondá:

— Csak csufold a fehér asszonyt! Már is beteljesedett, hogy szerencsétlenséget jelent, ha mutatkozik. Itt van már a legnagyobb szerencsétlenség: egy oly Garamvály fiú, aki gyáva, az őseinkhez méltatlan.

— Kifogyok a türelmemből, Katinka! fakadt ki Andor. Ne folytasd így!

— Ne félj, nem beszélünk többet egymással! (Lásd a képet a 101. lapon.) De valamikor majd lesz még szavunk egymáshoz. Azt mondd, hogy gyermekek vagyunk? Jó, majd felnövekedünk, nekem is lesz jogom a szólásra és nem fogom megengedni, hogy ilyen gyáva tinta-nyaló legyen a dicső Garamvályak utódja. Mehetsz majd vissza irkafirkász tudósnak, amilyen az atyád volt. Addig egy földél alatt kell élnünk; de elég nagy a kastély, találkozunk sem igen szükséges.

Aztán Etuskához fordult:

— Etuska, neked választanod kell ketőnk közt. Vagy velem jössz és nem beszélsz vele többé, vagy az ellenséghez pártolsz és akkor leveszem rólad a kezemet.

Andornak elpárolgott a haragja, amint ezt hallotta. Nevetségesnek találta, hogy

ők végre is mind a hárman gyermekek, ilyen szörnyüségessé komolysággal ellenségeskedjenek. Hát nevetett is:

— Etuskám, menj vele bátran. Nagy bolondság volna tőlem, ha azért ellenségemnek tartanálak. Tudom, hogy nem vagy az, ha szereted is a testvéredet.

S jó volt, hogy ezt nyugodtan és derülten mondta. Mert Etuskában, aki eddig mindenben akarát nélkül követte a testvérénjét, föltámadt az igazság érzete.

— Biz' én nem megyek veled, Katinka, mondá kereken. Nem is hiszem, hogy igazad van. Ha Andor nem akar hős lovag vagy huszár-generális lenni, hát ne legyen; azért nekünk kedves unoka-testvérünk lehet. Okosabb lesz, ha nem pörölünk, hanem boldogan élünk itt együtt.

— Ugy? Tehát az ellenséghez pártolsz? Jól van, maradjatok együtt, semmi közöm hozzátok többé!

Elfordult és távozott.

(Folytatása következik.)

HANGVERSENY.

(Képpel a czimlapon.)

*Kanduríni s Miczibella
Remek hanggal ékeskednek;
Egész nagy Miauliában
Ők a legjobb énekesek.*

*Ugy trilláznak, stakkatóznak!
Torkuk soha be nem reked.
Hogy ha bár a szívünk nem is,
De a fülünk belé reped.*

*Cziczametti kísérete
A zongorán pompás, remek! . . .
S míg a macskák muzsikálnak,
Hopp! . . . tánczolnak az egerek.*

VÁRAKOZÁS.

— A »Kis Lap« színes műmelléklete. —

NEHÉZ állapot az a várakozás! Senki sem szereti, de legkevésbé a fiatal érényébe még nem gyakorlódott bele. Azt szeretné, hogy ha megkíván valamit, az mindjárt, de tüstént meg is legyen. Hát biz' csak magának árt vele, mert sokszor nincs meg mindjárt, amit kíván, mégis csak várni kell. Rossz kedvvel, türelmetlenül pedig csak annál nehezebb a várakozás.

Ime a kis Puczi és testvérei is nagyon meg-zontyolodva környékezik anyjokat. Alig lehet rájuk ismerni, hogy ezek éppen azok a vidám kutyuskák, akik egész délután olyan bohókásan játszadoztak. Most csak nyöszörögnek és panaszkodnak.

— Jaj de éhes vagyok!

— Hát ma nem kapunk oszonnát?

— Oh, borzasztó! Ehen halunk!

Keveset használ, hogy az anyjok csitítja és biztatja őket.

— Ne türelmetlenkedjete! Még talán nincs is itt az oszonna ideje. Menjete játszani.

— Már játszottunk eleget.

— Én már nem is tudok játszani, alig állok a libamon.

— Én pedig nem is fogok többé játszani, legalább Gizikével nem! Bezzeg, ha mulatni akar, akkor eljön hozzánk; de az oszonnánkról megfeledeznek.

— Dehogy feledeznek meg! Még soha sem maradtatok oszonna nélkül. Jó leányka Gizike, mindjárt hozza a tejecskéteket. Csak várjatok türelemmel!

Türelemmel nem, de várni vártak, mert egyebet nem tehettek; hanem annál többet faggatóztak.

— Nem szép, hogy oly soká várakoztat Gizike! Mi lehet az oka?

— Vendége van, fiacskáim. Láttam, mikor érkezett.

— Jaj, akkor már bizonyos, hogy nem gondol reánk!

— Ellenkezőleg. Meglássátok, még jobb ozsonnát kaptok, mint máskor.

És lám, éppenségesen egy történt. Mégis csak sokat tudnak a tapasztalt öregek!

Jött Gizike és még a rendesnél is nagyobb tálaeskában hozott tejet.

— Puczi, Snuczi és mind ahányan vagytok, gyertek! Ma vendégség volt, nektek is jusson! Éhesek vagytok, szegény kutyuskáim? No, lássatok hozzá!

Nem is kináltatták magukat és miután jól laktak, a kedvök is vissza tért és vigan játszadoztak Gizikével.

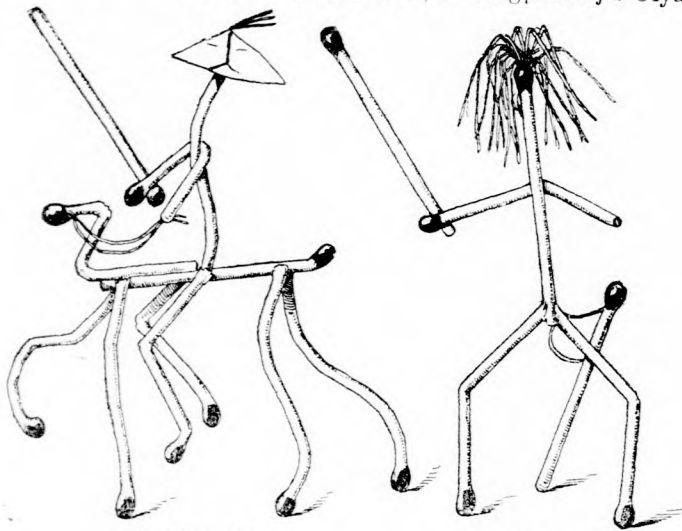
FIGURA-JÁTÉK.

(Nyolcz képpel.)

Kedves Forgó bácsi!

HSMEREM én azt a mondást, hogy »gyujtó szál nem gyerek kezébe való.« Mégis arra kérem, közölje a mi kedves »Kis Lap«-unkban ezt a tréfát, melynél

a fő-szerep a gyujtó-szálnak jut. Nem a közönséges fából valónak, hanem a szintén általánosan ismert viasz-gyujtónak. Én meg a Béla öcsém Tamás bácsitól tanultuk ezt a mulatságos játékot s többször elszórakoztunk vele. Hátha olvasó társaink közt is akad, aki megpróbálja. Olyan magunk-forma

AZ EZREDES.

A KARNAGY.

diák gyerek már tud annyira vigyázni, hogy semmi baja sem eshetik vele.

Sok holmi nem szükséges hozzá, mindössze is egy dobozka viasz-gyujtó, még pedig hosszabb és vékonyabb fajta; aztán

néha egy-egy darabka papiros, meg egy-egy szálaeska czérna.

A feladat az, hogy a viasz-gyujtókból különféle figurákat alkossunk. Nem éppen boszorkányos ügyesség köll hozzá. A gyuj-

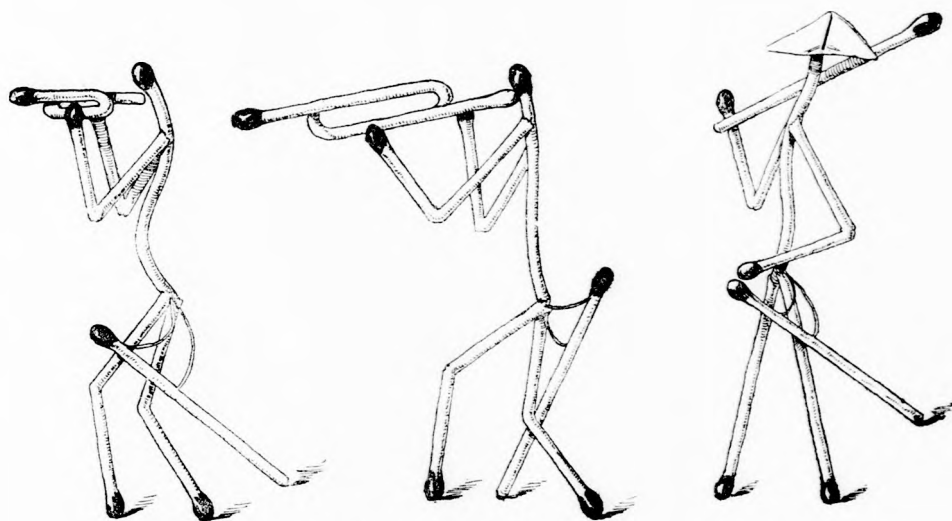
Várakozás

Műmeléklet a »KIS LAP« LX. köt. 7-dik számához.

tókat azon a helyen, ahol szükséges, gertya-lánghoz tartva megmelegítjük, aztán hajlítjuk, egymáshoz ragasztjuk, amint az alkotandó figura kívánja. A sokból, melyet öcsémmel készítettünk, bemutatok mintának néhányat.

Az elsőség, már rangjánál fogva is, az ezredes urat illeti, aki lóháton ülve vezet katonáit. Csak rá köll rézni, mindjárt

tudhatja mindenki, hogyan van össze ragasztva. Fején a csákó egy darabka papíros; a kantár egy szál czérna. Utána halad a katona-banda, élén a karmester, ezt pedig a kürtösök követik, gyönyörűen fujva az indulót. A kard-kötő valamennyinél kitelik egy-egy szál czérnából. Jön azután a délczeg hadnagy, kivont karddal, feszesen, peczkesen, amint katona-tiszthez

A KÜRTÖSÖK.

A HADNAGY.

illik, kivált mikor a vitéz bakák élén masiroz.

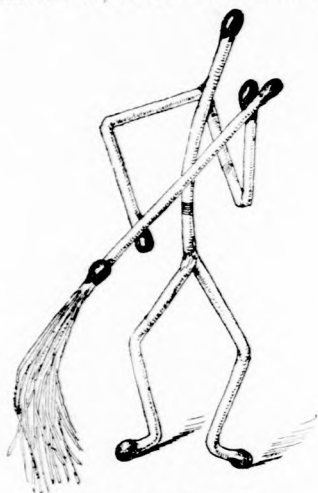
Meg is bámulja mindenki az elvonuló vitéz csapatot. Az utca-seprő félre áll és szintén utána néz, örülve, hogy szép tisztára söpörte az utcát a deli hadfiak számára. Hasznos ember ám az utca-seprő, ha nem is nagy a méltósága és tekintélye. És szerény is. Össze rovasához még fonál és papíros sem szükséges. Még a söprűje

is kitelik egy szál viasz-gyújtóból, melyről a viaszt lemorzsolgatjuk, úgy, hogy a szálat szétfoszthatjuk söprű alakjára.

Már a tornásznak, hogy produkálhassa magát, szüksége van két kurta szálacska czérnára. Két karika függ a czérna-szállakon, azokba akaszódik bele az ügyes tornász és vigan hintalózik. És ha le talál esni, no, akkor sem esik nagy baja, még ha kezét lábát veszti is. Ujra oda lehet

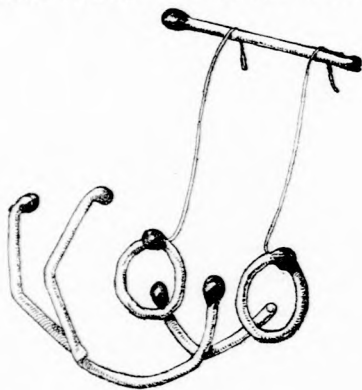
ragasztani és tovább folytathatja a test-edző mulatságot.

Nem olyan szerény a révész. De hiszen az természetes is, mert ha csónakja nem

AZ UTCZA-SEPRŐ.

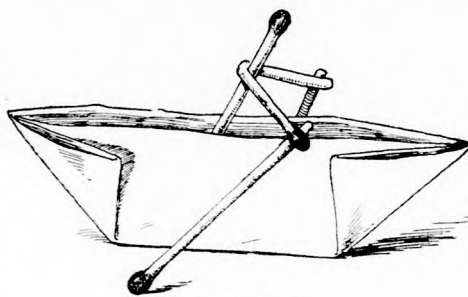
volna, hogyan kelhetne át a Tiszán? Csónakot köll tehát számára készítenünk. Beéri papirosbul valóval is, melynek a fenekére

A TORNÁSZ.

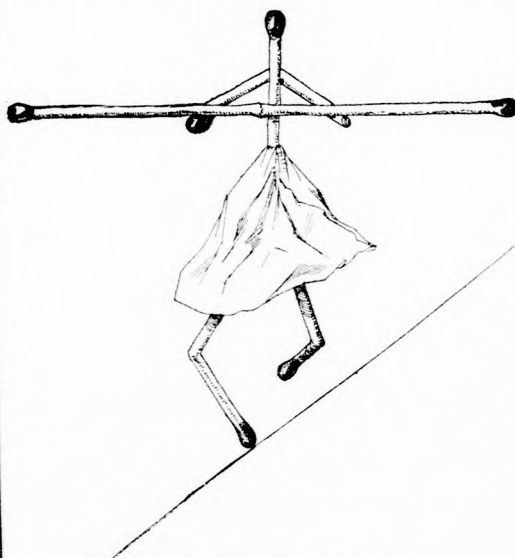
szépen beültetjük, azaz oda ragasztjuk. Fölsem fordul a csónakja, két oldalt az evezők egyensúlyban tartják.

A kötél-tánczosnőnek is szüksége van egyre-másra. Legelőször is szoknyára, mely ha színes papirosból való, annál szebb. Az

A RÉVÉSZ.

is bizonyos, hogy kötél nélkül nem lehet kötelen táncolni, tehát hosszabbacska szál czéznát köll kifeszítenünk, amelyre rá

A KÖTÉL-TÁNCZOSNŐ.

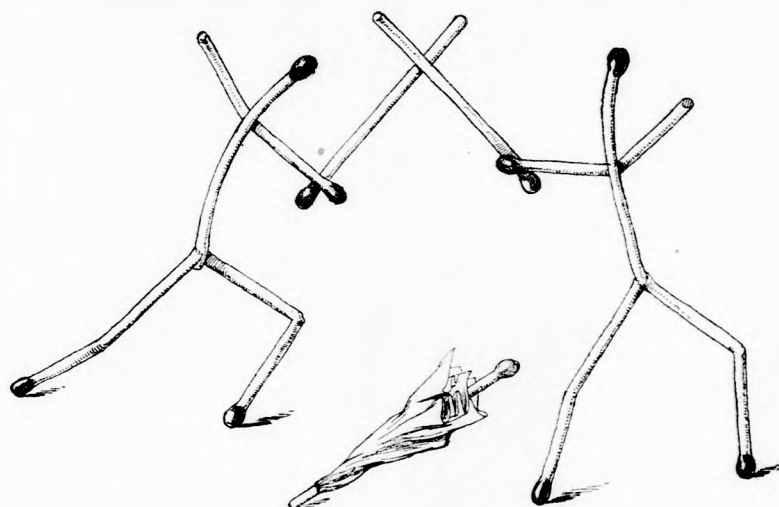
állithassuk. Mivel azonban a maga ember-ségéből bajosan tudna megállani, kissé meg-segítjük és a kezünkkel tartjuk, vagy pedig

a derekára kötött fonállal fölfüggesztjük valamely tárgyhoz a feje fölött.

Ha vitéz katonák nyitották meg a sort, végezzék is vitézkedő legények, akik nagy

bátorsággal páros viadalt vívnak, hogy valami pörös dolgukat így hozzák rendbe.

De nem katonák, az bizonyos, mert egyikök paruplit is hozott magával, már pedig

A PÁRBAJOZÓK.

katonának nem szabad paruplival járni. A vivó-kardok kitelnek egy-egy szál viasz-gyujtóból, de a paruplihoz egy darab papiros is szükséges.

De már elég is a mutatóbul. Ezeknek a példájára kiki készíthet tetszése szerinti

figurákat, amíg csak viasz-gyujtója van a skatulyában.

Kedves Forgó bácsit melegen köszönti szorgalmas kis olvasója

Horváth Béla.

HÜVELYK MATYI KALANDJA.

— Tréfa. —

(Képpel a 108. lapon.)

HSMERITEK Hüvelyk Matyit ugy-e? Hogy ne ismernétek a híres, nevezetes legénykét, aki amilyen csöpp, olyan ügyes és vitéz.

Hát egyszer, ugy nyár végén vagy ősz elején, hal-paprikásra éhezett meg Matyika.

— Eszem is estére. Van a folyóban elég, fogok egy-két kövér potykát.

Kiült a víz partjára, leeresztette a horgot, várta a jó fogást. De ugyan rosszul járt! Egy éhes gólya épp ott a közelében gázolt be a víz szélére, mert szintén halra fájdult meg a foga. Nem vette észre Matyikát, aki, mi tagadás, nem is látszott ki a magas füből. Annál jobban meglátta

golya koma a halakat és mielőtt valamelyik a Matyika horgához közeledett volna, biz' a golya elkapta, be is kapta.

Észre vette végre Matyika, hol a hiba és megharagudott. Hogy ne, mikor az a falánk golya elszedi az orra elől a hal-paprikást!

— Híllod-e golya koma, ne ütögesd az orrodát ide az én vizembe. Elég hosszú ez a patak, állj odább.

De a golya, látván milyen kicsi legény-nyel van dolga, hetykén felelt.

— Allj odább te, ha ugy tetszik. Én nem érek rá, nagy utra indulok, jól kell laknom.

Már erre fölugrott Matyika.

— Várj csak, majd mégy te mindjárt, csak elő hozom a puskámat.

Mert volt neki puskája is. Még pedig akkora... no, legalább is mint egy fog-vájó. Elő hozta,

megtöltötte és a golya, amint ezt látta, mégis csak meghökken, hogy hát ha baj lehet belőle. Gyorsan felröppent. Matyika pedig gyorsan rádurrantott, de biz' nagy sietségében elhibázta.

Ez nem lett volna nagy baj, megesett az már hiresebb puskásokon is. De már az nem igen e-ett meg, ami ezután következett. Nem is eshetett az meg mi-son, csak éppen Matyikán.

Még pedig az esett meg, hogy a golya egyszerre csak vissza fordult.

— No, barátocskám, elpufogtattad a puska-porodat, most már nem félek tőled, bekaplak, megeszlek. Annyit csak érsz, mint egy sovány halaeska.

Nem csak mondta, de bizony meg is tette. Lecsapott, kitátotta hosszú csőrét és bekapta Matyikát.

Mit csináltak volna ti, ha veletek esik meg az ilyen vadász-kaland? Én nem tudom, ti magatok sem igen tudjátok. De azt tudom, mit csinált Matyika. Legelőször is nagyot nevetett.

— Jaj te oktondi golya! Jártam én már szűkebb helyen is, mikor az apám pipa-szárában kapaszkodtam végig. Itt a csőrődben egészen kényelmesen fekszem a puha nyelveden. Lenyelni ugyan le nem nyelsz.

Megfogózott, hát csakugyan nem nyelhetted le. No, már ez sehogy sem tetszett golya komának! Szörnyen alkalmatlan volt az a vendég a szájában. Rázta is a fejét, ki akarta dobni, de Matyika nem hagyta magát.

— Soha se erőlködjél, golya pajtás. Nagyon jó nekem itt, hát itt maradok.

— De nekem nem jó, szedte-vette inczifinzi legénykéje! Jól van no, hát bocsánatot kérek, aztán ugorj ki a gyöpre.

MEG IS SZÓLITOTTA. (Lásd a 110. lapon.)

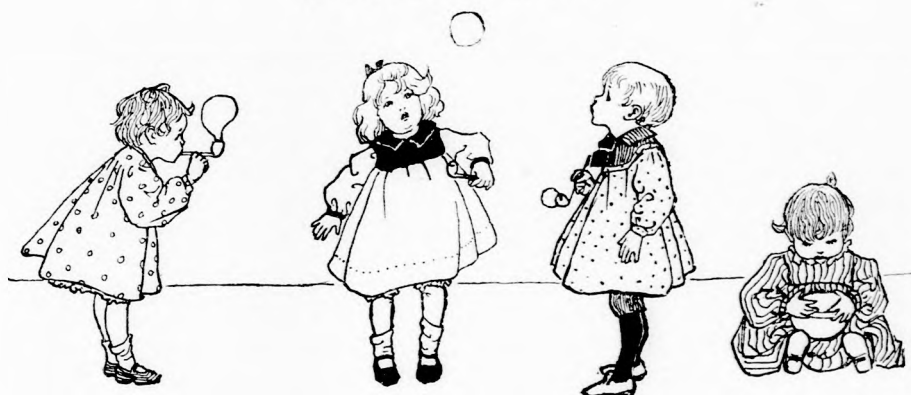
— Az nem elég. Vigyél haza.
— Tudom is én, hol van a lakásod. De meg nem is érek rá, mert már indulnom kell nagy utamra, téli szállásomra, messzi Afrikába

— Ejnye, ott még nem is jártam. Hát csak indulj, elviszel engem is.

— Nem viszlek biz' én!
— Nem? Akkor hát csinálj testámentot, gólya koma, mert akkor éhen halsz. Amit a szádba kapsz, azt én mind el fogom, egy falatot sem nyelsz le többé.

Meg-zeppent a gólya. Mit tehetett? Megalkudott.

BUBORÉKOK.

Narancs-sárga, piros, kék
Bubo-bubo-buborék —
Amiből két: szappany habja,
Csöndes lég is messze kapja.

Nézzétek csak gyermekek . . .
Fejünk fölött ott lebeg . . .
Szép szivárvány gömb-alakban . . .
Leng és — ah mi kár! — elpattan.

Sárka a földön ül . . .
»Megint száll egy! . . . rád röpül!«
»Hadd lepüljön, bönöm isz én! . . .
Moszt mediszom a tejecztém!«

— Jól van no, hát elviszlek. De már legalább a hátamra ülj. Ugy neked is kényelmesebb lesz.

Ebbe belé egyezett Matyika, kimászott a gólya hátára s hajrá! . . . röpültek, meg sem álltak, míg a szaharai sivatagba nem értek.

Ott földre szállt a gólya és Matyika is leugrott, mert a hosszú légi lovaglásban egészen meggémberedett a lába. De alig hogy leszállt a gólyáról, ez felröppent.

— No csak hogy megszabadultam tőled! Vissza ugyan nem viszlek!

Egy-kettőre el is tűnt.

Matyika eleinte vakargatta a füle tövét, de azért nem eresztette bűnnek a fejét. Jó dolga volt neki ott. Úgy termett ott vadon a jóféle narancs, füge, datolya, mint itthon a kökény meg a vad alma. Hanem igaz, kellemetlen ficzkók is sétálgattak ott s egy napon, amint Matyika kényelmesen heverésztett, egyszerre csak egy hatalmas oroszlán termett mellette és szaglászta:

— Miféle bogárka ez? dörmögte az oroszlán. Még soha sem láttam ilyet. Megkóstolom, ámbár fél fogamra sem igen elég.

No Matyika, véged! Vége is lett volna, ha megjíjed. Csak hogy nem olyan fában ringatták őt. Inkább megharagudott.

— Bogárka? En bogárka? No várj!

És a puskáskáját bele sütötte egyenest az oroszlánnak az orrába.

Kárt nem igen tett benne, de igenis meghökkent az oroszlán, mert ilyen csodabogarat még ő soha sem látott. Tele ment az orra füsttel, kén-szaggal; akkorákat tüszögött, hogy már az oldala is bele fájdult.

— Ördögös bogara! Nem szagolok többet hozzá, mert holtra tüszögöm magamat. Többi atyámfiait is figyelmeztetem, kerüljék el ezt a bogárkát.

Hát így bátorságban maradt Matyika. Hanem lassanként elfogta a honvágy. Igen ám, csak hogy azt sem tudta, merre induljon. Egy napon azonban örömmel kiáltott fel:

— Ni, ott megy valaki. Egészen olyan, mint a falunk végén a vén cigány asszony. Talán ide tévedt. Az majd utba igazít.

Meg is szólította. (Lásd a képet a 108. l.)

— Hallja lelkem, füstös néni! Merre van a legrövidebb ut szép Magyarországra?

A szerencsen asszonyság nyájasan vigyorgott éz fölkapta Matyikát.

— Az én kéményemen át, fiacskám. Éppen kapóra jösz. Rég nem volt elevenen fölfüstölt pecsenyém.

Haza vitte, ráfektette Matyikát a kéményben levő rudra és elment apró fáért, hogy tüzet gyujtson alája.

— Majd ha fagy! szolt Matyika. Van itt nyílás fölfelé is.

És kikapaszzkodott a kémény tetejére. És kit lát ott? Az ő gólya barátját, vagy inkább ellenségét. Mert ez most is mindjárt így szolt:

— Mi keresni valód van itt? Bizonyosan hallottad, hogy már utra készülök vissza szép Magyarországra s azt hiszed, megint a hátamra veszek. Abból ugyan semmi sem lesz!

— Eszem ágában sincs. Jó nekem itt, nem akarok haza menni. Ott ugy is csak kisértetnek néznének. Neked is azt tanácsolom, gólya koma, maradj itt.

— Már ugyan miért?

— Mert egy fecske azt beszélte, hogy a verebek látták, mikor bekapnál engemet, el is beszéltek. Hát otthon mindenki azt hiszi, hogy megettél és most puskával várnak téged; amint meglátnak, iziben le-puffantanak.

— Jaj, jaj! Nagy baj! Nekem pedig okvetetlenül vissza köll térnem a fészkembe. Oh, oh! Mit csináljak?

No, egy módját még tudnám. Ha az emberek látnák, hogy élek, akkor nem bánatának téged.

— Persze! Világos! Kedves Matyika, jó Matyika, gyere haza! Ül a hátamra, haza viszek.

— Ha már olyan nagyon kérsz, a kedvedért megteszem, felelt a furfangos Matyika.

Föülült a gólya hátára, szerencsésen hazatértek s itt boldogan tovább éltek.

KOCZKA-REJTVÉNY.

— Balról jobbra, fölülről lefelé egyazon értelmet adja. —

B	A	T	U	R	= katona;
A	H	Sz	U		= vándort is jelent;
Á	Sz	Á			= metsz;
R	S				= kertész teszi;
S					= mássalhangzó.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Andersen válogatott meséi.“

Fordította Móra bácsi. Hat szín-nyomatu képpel, díszes kötésben.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LX. köt. 5-dik számában közölt rejtett jelmondás megfejtése:

Nap, Eper, Béla, Ásó, Nem, Tisza, Sár, Darázs, Amaz, Mari, Asztal, Gyermek, Arany, Róka, Toll = Ne bánts a magyart!

(A költő Zrinyi Miklós jelmondása.)

Helyesen fejtették meg: Hofhauser Mariska, Poór Erna, Richter Ilonka, Scholtz Aranka, Fellegi Vilmos, Kovács Esztike, Klárka és Gyurka, Engel Ella és Kamilla, Pankl Aurél, Schuch Ilus, Blau György, Hefty testvérek, Baka Béla, Schödl Ervin, Günther Felicitas, Mérey Dalma, Kövesi Jenő, Nicolini Eugenia, Hollós László, Eckstein Paula és Béla, Leopold Kornél és Ernő (Melyőtöké az irás? Arra akarom figyelmeztetni, hogy gondosabban írjon, ne olyan elhányt-vetett bötükkel! F. b.), Poltzer Leo, Jurenák Gizi, Magyar Pál, Ricska Laczika, Faics Boldizsár, Jákó Margit, Geréb Andor, Dominigg Ilonka és Erzsike, Veres László, Feichtinger Edith, Koós Miczike, Kiss Margit, Szilágyi Ernő, Hauer Dóra és Ernő, Lederer Sándor és Tibor, Fischer Ella és Lili, Náray Ede, Szohner Tivadar, May Imre, Ledermann Simon, Szlávik Géza, Kuhinka Béla,

Nagy Ilonka, Grünwald Annika, Löw Lenke, Nágel Pál, Csetényi Erzsike, Rausz Emike, Janny Gizike, Kovács Margitka, Verbovszky Menyhért, Istvánffy Miklós, Harangi Klárka, Haksch Mariska, Alk Edith, Ponger J. (A nevedet egészen ird ki, más-kép jövőre nem vehetném figyelembe. F. b.), Palugyay Böske, Jantsits Jolánka, Tibor és Bandi, Szakáll Paula, Materny Rózsika és Margit, Csorba Géza és Józsi, Vörösmarthy Ilona, Schack Anna és Ella, Sziüts Gizella, Gutman Erzsike és Dénes, Hertelendy Bandi, Ágfalvi Endre, Hám Ernő, Kilbinger Zoltán, Grosz Jenő, Szabó Margit és Béla, Csongrádi Ilona és Attila, Sohár Jenő, Lasztovicza Erzsike, Vidonyi Anca és Iluska, Szántó Olga és Ernő, Gyóry Sarolta, Mäder Hedvig és Emma, Forster Jolánka, Bedó Ilona és Géza, Blumenthal Rudolf, Vájsz Vilma, Gyárfás Laczi, Nagy Böske, Medveczky Gyurika és Sándorka, Lengyel Margit és Kálmán, Hajas Zoltán, Tóth Kálmán és Józsi, Kulik Iluska, Kazy Péter, Simkovics Zsigmond, Balogh József, Kovách Béla, Horváth Erzsike, Zsögöd Pista és Sándor, Réz Lola és Marcsa, Somogyi Jolán és Jenő, Molnár László, Krisztinkovich Jenny, Fehér Margitka, Mikos Annus, Thaly Florence, gróf Serényi László, Purgly Alice, Gibitz Lujza és Mariska (részben), Pap Lili, Csorba Tivadar, Jankó Janesi, Probstner Arthur és Anatol, Berényi Lajos, Gräber Vilma, Sinkovics Clarisse és Ilma, Gombos Mariska, gróf Lázár Tibor, Zorkóczy Atala, Kulcer Gyula, Humayer Erzsike, Gerber Erzsi és Klárka, Pécs Mariska, Reisenleitner Mariska, Sárkány Agátka, Kummerer Paula, Wellisz Ferencz, Polyák László, Szabó Jolán, Hajda (?) Erzsike, Kemény Géza, Pressburger Margitka, ifj. Metzger Ede, Vég helyi Lajoska, Veress Gizike és József, Rhédey Zoltán, Schulek Elma, Gajáry György, Kontur Noémi, Zombory Bözsike, Ranschburg Béla (Ujból inteleg, hogy nevedet tisztán olvasható berükkel ird le! F. b.), Bábá Rózsa, Lőrinczy Bandika, Babics Madelaine (A te irásod? F. b.), Török Gabriella, Kováts Bella és Géza, Péterfy Vilma, Fischer Károlyka (Magad irj! F. b.), Trebitsch Károly, Ponger József, Somogyi Jolán és Jenő, Májay Eugenia, ifj. Hofhauser Ödön, Fellegi Vilmos, Bayer Anti, Szohner Tivadar, Térfi Marianne, Weiszberger Feri és Anni, Zsigmondy Edith, Sándor Kató (Már csak vonalzott papiroson irdhánál, F. b.), Tonheiser Zsella (?), Gyárfás Erzsike, Friml Blanka és Jenő, Büben Aladár, Prohászka Edith, Kovács Irén, Hardv Kálmán, Margarthen Irma és Artur, Gyubits Tivike, Ruhig Nándor, ifj. Vojnich Guido, Rosenfeld Erzsike és Dalma, Elek Lajoska, Tózsér Teréz, Haidekker Lajoska (Magad irj! F. b.), Dömök Erzsi és Jolán, Kálmán Juliska, Fekete Irén, Schill László, Horvát Laczi, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Keresztes Károly, Bontz Edith és Renée, ifj. Láni Oszkár, Pfeifer Mariska és Léonie, Schönstein Mariska, Háry Irén és Julia.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertes lett *ifj. Metzger Ede, Ny trán*, kinek a jutalom-könyvet (>A rabszolga-karaván<, rajzok az afrikai rabszolga-vadászok ellen vívott harcokból, kalandok és népismertető leírások, *Falkenhörst* és *May* nyomán átdolgozta *Árkövy Rikárd*, számos képpel, diszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A >KIS LAP< LX. köt. 4-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Sándor Kató, Bacsinzky Olga, Probstner Arthur és Anatol, Intze Mariska és Ilonka, gróf Lázár Tibor, Zorkóczy Atala, Humayer Erzsike, Gombos Mariska, Wellisz Ferencz, Altstock Hugo, Schulek Elma, Poszlávszky Kálmán, Hoffmann Mariska, Ifj. Láni Oszkár, Nagy Sándor, Keresztes Károly.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Hajthó Elek. A vivásnak szép és férfias mesterséget megtanulni a te éveidben még korai. Hiszen jóformán emelni sem bírnád a kardot, hát még forgatni? De ha megjön az ideje, tanul meg és gyakorold. Nem, hogy vissza élj vele, de hogy izmaiddal fejlődjön nemes önéreted is. — **Schulek Elma.** Sok apró hiveim közé tárt karokkal fogadlak téged is. Ha majd egyszer megtanultál zongorázni, megsugom az én nótámat s azt elvered nekem. — **Poszlávszky Kálmán.** Rejtvényedet, ha világosan leírod, közölni fogom. — **Mama.** Mind a kettőnek sorát ejtem. — **Dorina neni.** Level megy. — **Balogh Jozsef.** Bizony nem értem én a te magyarázatodat, kis öcsém. Világosan fejezd ki, amit mondani akarsz. — **Somogyi testv.** A kezem alól kinőtt Margitért a legtermészetesebb s legkedvesebb pótlók tí vagytok s örömmel veszem bemutatkozástokat. Ami kérésteket illeti, ráutalok a >Játekok könyvére<, melyet az ottani könyvkereskedésben is megrendelhetek. Abban száz meg száz mulatságnál mulatságosabb játékot fogtok találni, közte sok olyat, melyet a szobában is lehet folytatni. Ha valami újat találnátok ki, azt öröme-t közölném; de olyanokkal, aminőket abban a könyvben is meglették, nem akarom elfoglalni előletek a szükségesebb olvasmányok terét. Ha ketten írjátok neveteket a soraitok alá, nem lehet az első személyben szólan. — **Löw Lenke.** A segítség ellen, ha csupán az, nincs kifogásom. — **Pecs Mariska.** Tekintve, hogy még nem is tanultál rajzolni, a te kísérleteid valóban meglepőek. Határozott tehetséged van a rajzolásra s érdemes rá, hogy, kötelességeid mulasztása nélkül, kifejtsed. — **Zorkóczy Atala.** A képrejtvény megengedi, hogy néha a helyesírás rovására a hangzathoz alkalmazkodjunk. A kimaradt hiányjelben mégis csak igazad van. A 3-ik számú rejtvényed megjelen. Az 1-ső szám-

ban magadnak kellett volna a számokat összekeverni s a megfejtését külön felírni. Rejtett névben csak köz-ismeretűt keresünk. Mi jutalma van a megfejtőnek p. o. abban, hogy a fáradtságos kihüvelyezés után egyszerre csak a Vokurka Péter neve derül ki, aki, ha létezik valahol ilyen nevű ember, bizonyára jóra való férfiú, de mérőben érdektelen. Az utolsó kettő már kelletnél többször jelent meg s ennél fogva a nagyon is könnyűek közé tartozik. Kérésed teljesítéséről pedig szó sem lehet. Hová jutna a *Kis Lap*, ha minden helyi inséges részére gyűjtene! — **Grünwald Annika.** Örömmel látlak hiveim sorában. — **Gf. Serényi László.** Csak helyeselhetem, hogy előbb a szükségesnek kerited sorát s csak aztán a kellemesnek. — **Haksch Mariska.** Kérdésedre az előző számnak ebben a rovatában megleled a választ. — **Réz Lola.** A választással meg vagyok elégedve s kellemes tudomásul veszem. — **Kovách Béla.** Hiszen az első csak az imént jelent meg. A másikat meg már sokszor adtam fel. Egy darabig hadd pihenjen. — **Kornstein Egon.** Némi változtatással megjelen. — **Tonheiser Zsella (?)** A gyermek kedves játszótársaidból és játékszereiből alkotott czimer nem szorul magyarázatra. — **Ruhig Nándor.** Roszcsont Ferke még ebben az évben fog beállítani, meg lehet nem is sokára. Epp most rajzolják a kabátját. Csak azt várja. — **Ifj. Vojnich Guido.** Ha olvasnád a >Forgó bácsi tizparancsolatát<, nem kérdeznél. — **Schuch Hus.** Rongyos volt a széle. A mostani meg gyűrött és pecsétés. Kivánságodra megmondtam. Pedig olyan csinos az írásod. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Ifj. Vojnich Guido és testvérei (Karán-Sebes) *Hajdu* Margitkával, *Hajdu* Margitka (Budapest, II. Margit-Körut 49.) *Komlós* Magdával óhajtanak levelezést folytatni.

ROVÁS.

S. M., R. M., K. M., G. J., nem vevén figyelembe a Forgó bácsi 10 parancsolatának egyikét, én sem vehetem figyelembe az ő levelöket.

JÓ SZÍV.

Az Országos Gyermekek-védő Egyesületnek: *Horváth* Erzsike 1 kor., *Kiss* Erzsike gyűjtése 1 kor. 10 f., *Leszkay* Emike és *Gizike* 2 kor., *Szirmai* József és *Olivér* 1 kor., *Háy* Irén és *Julia* 1 kor., *Thaly* Florence 4 kor.

Az Eg áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.